

In Memoriam

RÜŞTÜ YÜCE 1939 - 1996

Anısına

Prof. Dr. Rüstü Yüce, 1939 yılı Simav doğumludur. İlk, orta ve lise öğrenimini TED Ankara Koleji'nde tamamlayan Rüstü Yüce, tüm yaşamı boyunca sporu ve akademik çalışmaları kimliğinde bütünleştirmiştir. Ankara Koleji'nde başlayan basketbol çalışmaları, onu Ankara basketbolunun önderi Kolej takımının kaptanı ve simge ismi yapmıştır.

1957 yılında ODTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü'ne girerek 1961'de Lisans, 1962'de Yüksek Lisans derecelerini almış; aynı yıl bu bölümün Ulaşım Laboratuvarında asistan olarak görevlendirilmiştir. 1963-1964 yıllarında Danimarka ve İngiltere'de araştırmacı mühendis olarak çalışmış, ODTÜ'ye dönüşünde ulaşım konusunda lisans dersleri vermeye başlamıştır.

1963 yılında Süheyla Yüce ile evlenen Rüstü Yüce, daha sonra başlamış olduğu doktora çalışmalarını bitirmek üzere 1966 yılında California Üniversitesi'ne (Berkeley) gitmiş, 1968-1970 yıllarında yedeksubaylık görevini tamamlayarak Ekim 1972'de Doktora derecesini almıştır. Aralık 1972'de Yardımcı Doçent, Kasım 1977'de ise Doçent olmuştur.

1975-1981 yılları arasında ODTÜ'nün çeşitli kademelerinde idari görevler üstlenen Rüstü Yüce, Ekim 1981'de yeniden California Üniversitesi'ne giderek misafir öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. 1984 yılında Profesör olarak Gazi Üniversitesi İnşaat Bölüm Başkanlığı görevine atanan Rüstü Yüce, 1985-1993 yılları arasında ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dekanlığı'nı üstlenmiştir.

1994 yılında yerel yönetim seçimlerinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na aday olan Rüstü Yüce, ayrıca çeşitli dönemlerde Türk Eğitim Derneği Genel Başkanı, ODTÜ Mezunlar Derneği Başkanı, ODTÜ Spor Kulübü Başkanı, Türk Olimpiyat Komitesi Üyesi ve Basketbol Federasyonu Asbaşkanı olarak görevler üstlenmiştir.

Bütün bu uğraşları yanı sıra spora ilgisini hiçbir zaman yitirmeyen Rüstü Yüce (Baba Rüstü), aktif spor yaşamında milli basketbolcu olarak başarılarını sürdürmüş, daha sonra ise Milli takım çalıştırıcılığı görevini yapmış, bu arada Ankara'nın ODTÜ, Kolej, Şekerspor ve Yenışehir Basketbol takımlarını da çalıştırmıştır.

26 Eylül 1996 günü yitirdiğimiz Rüstü Yüce iki çocuk babasıydı.

Prof. Dr. Rüstü Yüce, Mimarlık Fakültesi tarafından iki kez üst üste seçilerek dokuz yıla yaklaşan Dekanlık hizmeti vermiştir. Rüstü Yüce'nin anısı, onu tanıyan herkes gibi, ona beslenen derin sevgi yanı sıra, bir çok insanlık değerinin simgesini taşıdığı için de çok önemlidir. İnsana, topluma, inandığı ilke ve kurumlara karşı görevlerini herşeyin üstünde tutmuş, yaşamını ve sonsuz enerjisini bir hizmet ve yardımseverliği ile 'Baba Rüstü' olarak tanınmıştı. Her zaman ve her durumda öğrenmeye, kendini yenilemeye özen göstermiş, akademik ve idari alanlardaki yetkinliğinin yanı sıra, sporculuğu ve sportmenliği ile, onurlu ve alçakgönüllü kişiliğinin örneği ile, Mimarlık Fakültesi'nde yönetimin en mükemmeline vermiştir.

Bir idareci olarak, adanmışlığı, aydınlığı ve sonsuz demokrat yapısı, idealizmini ve saflığını her durumda etkilerden uzak tutmuş olması, bizler için günümüzün karmaşık ve zor koşullarında bir umut kaynağı oluşturmaktadır. Rüstü Yüce içimizde her zaman bir ışık olacaktır.

Fakülte adına, Anma Etkinliklerini Düzenleme Kurulu

Rüstü Yüce'yi yakından tanıyanlar onun alçakgönüllülüğünü, iyilikseverliğini, çalışkanlığını, ideallerini vurgulayacaklardır. Onun sporculuğuna, akademik yaşamına ve yönetici niteliğine yaşadığı dönemin özellikleri açısından da bakmak gerekiyor. Anadolu'nun bir ilçesinde başlayan ve Ankara kenti ile özdeşleşen, Cumhuriyet döneminin ve laik toplumun kurup yeşerttiği iki kurumun, Ankara Koleji ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin simgesi olarak değerlendirmek gerekiyor.

Bu, 1940'lı yılların ortasında başlayıp, 1990'lı yıllara uzanan bir öyküdür. Bu dönemde 'bozkırda yeşil bir yuva' olarak gelişmiş burada atılan adımlar ODTÜ'de gerçekten 'bozkırda yeşil yuvayı' yaratmıştır. Bu yuva hem yeşildir, hem de yeni bilginin, yeni insanın kaynağıdır.

1940 ve 1950'li yıllarda Ankara'nın kalbi Yenışehir'de atar. O dönemlerin çocukları için bir tarafında Ankara Koleji, diğer tarafında Atatürk Lisesi bulunan Sıhhiye-Kızılay eksenini sosyal yaşamı belirler. İki lisenin izcileri Kızılay'da borazan yarışı yapar, Ulus Sineması, Büyük Sinema ve Ankara Sineması'na gidilir. Basketbolde ise Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş, Moda gibi İstanbul takımları arasındaki yarışın benzeri Ankara'da Kolej ve Mülkiye salonlarında sürer. Yarış içinde Mehmet Ali Yalın'lı Harbokulu; Orhan Girgin, Asfori Uğur, Cımbız Atıla'lı Mülkiye; Erdal, İlker, Birol, İbrahim ve kaptan Baba Rüstü'lü Kolej vardır. Ankara kendini kanıtlamaktadır.

1960'larda kentin büyüme eksenini kaymıştır. Sıhhiye-Kızılay eksenini Kavaklıdere'ye doğru kayar, Ankara'nın yeni bilgi odağı da ODTÜ'ye. Yeni okul, gençlerin hayallerini süslemektedir. ODTÜ sanki doğal olarak gidilmesi gereken bir yer niteliği kazanmıştır. Rüstü Yüce artık ODTÜ'lüdür. Önce öğrenci, sonra akademisyen, sonra da yönetici olarak. Bu yaşamda kendini ve bir dönemin temsilini bulacak çok sayıda Ankara'lı vardır. Yukarıda anılan mekanları ve olayları yaşamayanlar için Rüstü Yüce'yi değerlendirmek çok zordur. 1990'larda ise kent her yöne büyümüşür ve farklı siyasal süreçler kentte etkinlik göstermektedir. Rüstü Yüce'ye bu dönemde belediye başkanadaylığı önerilir. Önerinin hangi partiden geldiği önemli değildir, onun kişiliği herkes tarafından bilinmektedir; sporculuğu, yöneticiliği ve akademisyenliği. Bütün bunları teknokrasiye taşıyabileceği de bilinmektedir.

Ancak onun temsil ettiği dönemin, Ankara'nın yüceldiği dönemin ayırında olunamadığı için, o dönemin olayları ve mekanları yeterince değerlendirilemediği için, konu basit siyaset söyleminin dışına taşınmadığı, onun kişiliği etrafında toplanılması gereği anlaşılmadığı için Rüstü Yüce belediye başkanı olmadı. Kaybeden Ankara oldu. Bütün sevenlerin başı sağolsun.

Baykan Günay

Rüştü Yüce, Mimarlık Fakültesi'nde arka arkaya üç dönem Dekanlık yaptı. Bu bir Dekan'ın görevde kalabileceği en uzun süredir. İlkinde atama ile gelmekle birlikte, Fakülte kendisinden bu görevi sürdürmesini büyük çoğunluk oylarıyla tekrar tekrar istedi. Rüştü Yüce başarılarla dolu yaşamının altıda birini, hem de en verimli dönemini Mimarlık Fakültesi'ne adadı. Rüştü Yüce bu süre boyunca Mimarlık Fakültesi'ne, değerini gün geçtikçe daha iyi kavradığımız sayısız kalıcı katkılarda bulundu.

En önde, Fakülte'nin insan varlığına büyük değer verip onu anlamaya ve yüceltmeye çalıştı. Fakülte topluluğunun her kesimine, öğrenciler, öğretim elemanları, yardımcı elemanların hepsine erişmeye özen gösterdi ve bu işgücünün daha verimli, daha etkin, daha mutlu olması için gayretli ve ısrarlı oldu. Onun döneminde her kademede çok sayıda akademik yükselmeler gerçekleştirildi. Özellikle genç öğretim elemanlarımıza hiçbir dönemde verilemediği kadar olanaklar tanındı; 'Dekan'dan çok bizzat Rüştü Yüce'nin bireysel girişimleriyle, hem de o sıralardaki tüm yokluk ve zorluklara karşın, çok sayıda asistanımız yurt dışında doktora çalışmalarına gönderilebildi.

Dönemin tüm kati ve baskıcı tutumlarına karşın, Rüştü Yüce Fakülte'de adaletine güvenilir, şeffaf ve katılımlı bir yönetimin yerleşmesini, özgür ve nitelikli bir akademik ortamın sürdürülmesini titizlikle korudu; Fakülte'ye yönelik baskı ve kısıtlamaları kimliğinin kalkması ile savuşturmasını bildi; sıkıntıların çoğunu bizlere hissettirmede bile; 'Baba'lığı, bize Mimarlık Fakültesi'nde hiçbir zaman olmadığı kadar barışkın bir dönem yaşattı. En dar görüşlü anlayışların hüküm sürdüğü dönemlerde bile öğrenci kurullarımız Fakültemizde etkin oldular. Rüştü Yüce Mimarlık öğrencilerini anlamaktan, onlarla doğrudan iletişim kurmaktan zevk duydu. Akademik içeriği anlama çabasında her yerde bizlerle mimar, plançı, tasarımcı oldu; jürileri izledi, sempozyumlara öncülük etti, dışarıda bizi bizden daha iyi temsil etti; Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü'nün geliştirilmesini ise bir özel 'misyon' edindi.

Rüştü Yüce, Fakültemizde bundan böyle zor değiştirilebilir bir yönetim geleneği oluşturdu ve yerleştirdi. Mimarlık Fakültesi'nde hiçbir zaman olmadığı kadar katılımlı bir yönetim dönemi yaşandı. Fakülte içi bilgi akışı ve iletişim sistemeleştirilip hız kazandırıldı. Rüştü Yüce, kendi kişiliği aracılığıyla Fakülte'nin kullandığı kaynakları artırmakla kalmadı, bunların hakça dağıtımı için yöntemler geliştirdi. Görev ve sorumlulukların yaygınlaştırılmasını yönlendirdi; Bölüm Başkanları'nın doğrudan Yönetim Kurulu'na katılmaları geleneğini kurdu. Özel işlevli kurulların (bilgisayar, arşiv, çevre vb.) işletilmesi, yönetim ilke kararlarının kurumsallaştırılması, bu kararların herkes tarafından izlenebilmesi, yıllık etkinlik (performans) raporlarında öğretim üyelerince dile getirilenlerin düzenli açıklanması onun yönetim anlayışının ürünleridir.

Rüştü Yüce döneminde Mimarlık Fakültesi verimli, varlıklı ve saygın bir dönemini yaşadı. Bugün edinebilmiş olduğumuz ek bina, basım işliği donanımı ve özellikle bizi Türkiye'deki en yüksek standartlara sahip Mimarlık Fakültesi kılan bilgisayar stoku, onun daha iş başına gelirken gösterdiği kararlılıklarının sonuçlarıdır.

Siyasal etkinlik fırsatını nerede bulabildiğinden bağımsız olarak Rüştü Yüce, öncelikle Mustafa Kemal'in savını ve düşünce sistemini özümsemiş olmasıyla tanımlanmalıdır. Onun üstün kişisel yetenekleri, özverili çalışkanlığı ve hepsinin ötesinde sahip olduğu tüm bilgi ve enerjisini ibadet edercesine toplum yararına hizmete sokma azmi bizlere bıraktığı en değerli öğretisidir, yadigarıdır.

Saygıyla, sevgiyle anıyorum.

Murat Balamir

